ρι στρογγυλοπρόσωπο, ὁλόρθο, στητό, περήφανο, τοὺ λές πὼς θὰ σοῦ μιλήσῃ. Τὶ γλύκα πνοῦχει το πρόσωπό του ! Φαίνεται σᾶν νὰ χαμογελᾷ. Ἕνα γλυκὸ χαμόγελο φεγγοβολάει στὴν πέτρινη ὄψι του. Κι' ἀκόμα κύττα !... Τῶνα του τὸ χέρι εἶνε σπασμένο στὸν ἀγκῶνα, κομένο σύρριζα. Τὶ κρῖμα ! σκέφτεται ἡ Μηλιὰ καὶ σηκώνεται στὰ γόνατα. Δὲν φοβᾶται τώρα. Τί μπορεῖ νὰ τῆς κάνῃ ἕνα τόσο εὐγενικὸ κι' ὄμορφο παλληκάρι, ποῦνε κι' ὅλας πέτρινο ; Αὐτὴ μονάχα τοὺς συχωριανούς της τοὺς τσοπάνους φοβᾶται πούνε ἄγριοι σὰν τὰ ζᾶ καὶ ποὺ μυρίζουν τραγίλας...

Σηκώθηκε κι' ὅλας ὀρθὴ ἡ Μηλιὰ καὶ πῆγε κοντά του. Τώρα τὸν βρίσκει πειὸ ὄμορφο καὶ πειὸ λεβέντη. Ποιὸς νᾶναι ἀλήθεια ; Δὲν ξέρει ἀπὸ ἀγάλματα ἡ μικρὴ ἡ τσοπανοπούλα. Κι' ἔτσι καθὼς κυττάει τὸν μαρμάρινο ἔφηβο, χίλιες ἰδέες γυρίζουν στὸ μυαλό της... Μπορεῖ νᾶναι κανένα βασιλόπουλο τοῦ παραμυθιοῦ, σκέφτεται, κανένα ὄμορφο ρηγόπουλο, ποὺ τὸ μάγεψε κάποια κακιὰ λάμια καὶ τὸ πέτρωσε γιὰ πάντα. Σάμπως δὲν τῆς εἶχε πῇ ἡ μακαρίτισσα ἡ βάβα της ἕνα σωρὸ τέτοια παραμύθια ; Τί ὥραια ποῦναι δεμένο τὸ γυμνό του τὸ κορμί ! Τὶ γλύκα ποῦχουν τὰ πέτρινα τὰ μάτια του ! Μιὰ-δυὸ φορὲς σὰ νὰ τῆς φάνηκε πῶς τὴ κύτταξε μὲ μάτι ὁλοζώντανο, νὰ ἔτσι, σᾶν νὰ σάλεψαν τὰ πέτρινα τὰ βλέφαρά του... Ποιός νὰ τοῦχοψε τὸ χέρι, σκέφτεται ἡ Μηλιά. Μπορεῖ καὶ νὰ τὸν πονάει, δὲν ξέρεις. Κι' ἔτσι σᾶν ὀνειροπαρμένη βγάζει τὴ μαντήλα της καὶ τοῦ τὸ δένει μαλακά - μαλακά. Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ τὸν ρώταγε :

— Πονᾶς τώρα ;...

— Μ μ μ μ έ έ έ έ !... σκούζει ἡ γίδα πλάϊ της. Ἡ Μηλιὰ συνέρχεται καὶ κυττάει γύρω της. Σκοτείνιασε σιγά-σιγὰ ἡ σπηλιά. Ὄξω βραδυάζει. Καιρὸς νὰ φύγῃ, τὰ γίδια της θὰ σκόρπισαν μονάχα τους τόσην ὥρα... Κυττάει τὸ πετρινο τὸ παλληκάρι μιὰ ἀκόμα φορά, κᾶτι θέλει νὰ πῇ, δὲν ξέρει κι' αὐτὴ τί, στρίβει, δρασκελάει τ' ἀγκαθερὰ χαμόκλαδα καὶ ροβολάει τὸν κατήφορο...

Σ' ὅλο τὸ δρόμο ἡ Μηλιὰ σκεφτεται τὸν πέτρινο τὸν λεβέντη. Τὶ γλύκα ποῦχαινε τὰ μάτια του !... Καὶ στὸ γιατάκι της τὴ νύχτα αὐτὸν σκεφτοτανε. Σᾶν νὰ τὸν εἶδε κι' ὅλας καὶ στ ὄνειρό της. Ζωντάνεψε λέει, ἀγαπηθήκανε καὶ κανανε τους γάμους τους...

Την ἄλλη μέρα ἡ Μηλιὰ ξαναπῆγε στὴ σπηλιά. Τὸ ἴδιο καὶ τὴ παραπάνου, κι' ὅλη τη βδομάδα, κι' ὅλες τὶς μέρες πειά. Ἄλλαξε βοσκοτόπι. Κεῖ πανου βόσκει τώρα τὰ γίδια τη.. Φυλαγεται ἀπ' ὅλους, δὲν θέλει νὰ μαθῃ κανένας τὸ μυστικό της. Μὰ δὲν τὴν προσέχει καὶ κανείς. Ἔτσι ἦταν πάντα, λωλὴ κι' ὀνειροπαρμένη, λένε γι' αὐτὴ στὸ χωριό. Ποτέ της δὲν ἔρριξε τὰ μάτια της στὰ παληκάρια, ἤσανε παντα ἀδιάφορη καὶ περήφανη. Στὰ λογκὰ ποῦβοσκε τὰ γίδια της μιλοῦσε μὲ τὰ λουλούδια καὶ τὰ πουλιά. Κι' ὅταν τὴν πείραζαν τὰ τσοπανόπουλα καὶ τα βυσκηταρούδια, τὄβαζε στὶς πηλάλες φοβισμενη, σᾶν τὴ κυνηγημένη τὴν ἀλαφίνα. Την εἶχαν γιὰ νεραϊδοπαρμένη, μὰ τί τὴν ἔγνοιαζε ; Τῆς φτάνανε τὰ γίδια της, τ' ἀγριολούλουδα καὶ τὰ πουλιά, γιὰ νὰ της κρατᾶνε συντροφιὰ ὅλημερίς. Ἀπ' τὴ μέρα μάλιστα ποὺ βρῆκε τὴ σπηλιὰ εἶχε γίνει πειὸ ἀδιάφορη γιὰ τοὺς ἄλλους καὶ πειὸ ὀνειροπαρμένη. Καθόταν ὧρες κι' ὧρες πλάϊ στον πέτρινο λεβέντη κι' ἄφηνε τὸ μυαλό της νὰ ταξιδεύῃ μακρυά, κυττάζοντας τὰ μάτια του. Τὰ γίδια της βόσκανε ἀπ' ὄξω ἡσυχα. Κανένας δεν ἤξερε τὴ τρύπα τῆς σπηλιᾶς, ποὺ καὶ ποὺ διαβαιναν ἀπὸ κεῖ στρατοκόποι...

Πόσες φορὲς δὲν ἀπολησμονήθηκε κεῖ μέσα ἡ Μηλιά, πόσες φορὲς δὲν βράδυασε χωρὶς νὰ τὸ καταλαβῇ, μένοντας μὲ τὸ κεφάλι της ἀκουμπισμενο πανου στὸ κρῦο τὸ μάρμαρο ;... Μέσα στὶς πολύωρες τὶς ὀνειροφαντασιές της τῆς φαινόταν πὼς το παληκάρι ἔπερνε ψυχή, ζωντάνευε, τὴν κύτταζε μ' ἀγάπη κι' ἄμετρη καλωσύνη. Πολλές φορὲς τῆς φάνηκε πὼς σάλευαν τὰ πέτρινα τὰ βλέφαρά του, πὼς κᾶτι ἤθελαν νὰ ποῦν τὰ χείλια του. Βυθίζοταν ἔτσι σ' ὄνειρα γλυκὰ καὶ λόγια γεμᾶτα τρυφεράδα καὶ λαχτάρα βγαίναν ἀπὸ τὸ στόμα της... Τοῦ μάζευε καὶ τοῦ πήγαινε εὐωδιαστὰ ἀγριολούλουδα ἀπ' τὸν κάμπο, πολλὲς φορὲς μοιράζοταν μαζύ του καὶ τ' ἀραποσιταρένιο της ψωμί. Φεύγοντας τὸ βράδυ τοῦ ἄφηνε τὸ μισὸ πάνου στὸ μαρμάρινο τὸ βάθρο του καὶ — παράξενο πρᾶμα ἀλήθεια ! — τὴν ἄλλη μέρα δὲν τὄβρισκε ἐκεῖ. Αὐτὸ τῆς ἔκανε βαθειὰ ἐντύπωσι... Οὔτε ἔβαζε κἂν στὸ μυαλό της τὰ τυφλοπόντικα. Ἡ γλυκειὰ ἐλπίδα ἑνὸς ξαφνικοῦ θαύματος ποὺ θὰ γινόταν μιὰ μέρα εἶχε ριζώσει βαθειὰ μέσα της καὶ τὴν ἔκανε νὰ λαχταράῃ ὡς τὰ φυλλοκάρδια...

Καιρὸς πέρασε... Ἔτυχε ν' ἀρρωστήσῃ στὸ μεταξὺ αὐτὸ κι' ὅλες τὶς μέρες ποὺ δερνότανε στὸ κρεββατοστρῶσι της, ἐκεῖνον, τὸν πέτρινο λεβέντη της, σκεφτότανε καὶ τὸν καλοῦσε μὲ γλυκό, ἁπαλὸ παράπονο, στὰ δυνατά φλογίσματα τοῦ πυρετοῦ της.

Ὅταν ἔγιανε καὶ ξανασηκώθηκε στὰ πόδια της, ἔτρεξε λαχταρισμένη στὴ σπηλιὰ νὰ τὸν δῇ. Φοβόταν πὼς δὲν θὰ τὸν ξανάβρισκε κεῖ πέρα. Κι' ὅταν τὸν ἀντίκρυσε στητόν, κι' ἄσάλευτον, ὅπως καὶ τὴ πρώτη φορά, ἀναγάλιασε ἡ ψυχή της, σωριάστηκε κατακουρασμένη ἀπ' τ' ἀνηφόρισμα στὰ πόδια του κ' ἔμεινε ἐκεῖ ὥρα ὁλόκληρη κυττάζοντάς τον κατάματα, βαστῶντας τὴ καρδιά της ποὺ πήγαινε νὰ σπάσῃ ἀπ' τοὺς παλμούς, γοητευμένη, βαλαντωμένη, χαρούμενη, βυθισμένη στὴν γλυκειὰ καὶ παρήγορη ἀπάτη τοῦ ὀνείρου της...

Ἔτσι διάβαινε ὁ καιρός. Κανένας δὲν εἶχε μάθει τὸ μυστικὸ τῆς Μηλιᾶς. Κι' αὐτοὶ οἱ τσοπάνηδες ποῦτρεχαν πρὶν ξοπίσω της γιὰ τὴν ξωτικιὰ τὴν ὀμορφιά της, βαρυέσησαν καὶ τὴν ἄφησαν ἥσυχη. Τὴν ἤξεραν ὀνειροπαρμένη καὶ παράξενη, περίφανη κι' ἀμίλητη, ἀγρίμι σωστὸ καὶ ξέκοψαν. Εἶχε κι' ἄλλες κοπέλλες τὸ χωριό... Ἡ Μηλιὰ χαιρόταν μ' ὅλ' αὐτά. Ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ ἀνακάλυψε τὴ σπηλιὰ δὲν ζοῦσε σὲ τοῦτο τὸν κόσμο. Εἶχε γίνει πειὸ ἀλλόκοτη στὸ φέρσιμό της, ἡ μάνα της ἡ ἴδια παραξενεύοταν μαζί της. Μονάχα, ὅταν καθόντουσαν τὴ νύχτα στὸ παραγῶνι καὶ τῆς ἔλεγε παραμύθια πρόσεχε στὰ λόγια της, τὴν ἄκουγε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

— Πές μου, μάνα, γιὰ τὸ μαρμαρωμένο βασιλόπουλο...

Ἦταν τὸ παραμύθι ποὺ τῆς ἄρεγε πειὸ πολὺ ἀπ' τ' ἄλλα, ποὺ τὴν μάγευε, τὴν κρατοῦσε ὡς τὰ μεσάνυχτα ἄγρυπνη...

Ἕνα βράδυ γύρισε κοντὰ τὸ σούρουπο ἀπ' τὴ βουνοπλαγιὰ καταχαρούμενη. Εἶχε βρεῖ τὸ πρωΐ ἀνεβαίνοντας ἕνα σωρὸ πρωτάνθιστα ἀγριόκρινα καὶ μάζεψε ὁλόκληρη ἀγκαλιά. Τί γλυκὰ ποὺ μύριζαν ! Μπῆκε στὴ σπηλιὰ καὶ τ' ἀπίθωσε ὅλα μαζὶ πάνω στὸ μαρμάρινο βάθρο τοῦ πέτρινου παλληκαριοῦ, μπρὸς στὰ πόδια του. Αὐτὸ ποῦχε κάμει τὴν εἶχε κρατήσει πρόσχαρη ὅλη τὴν ἡμέρα. Χαρούμενη κι' ἀλαφρόκαρδη ροβόλησε τὸ βραδάκι πρὸς τὴ δημοσιά, ὁλόχαρη μπῆκε στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ της...

Ἡ μάνα της ποὺ στεκόταν στὴν πόρτα τὴν ἀντίκρυσε καθὼς ἔμπαινε χαμογελαστή. Κ' ὕστερα, ὅταν κάθησαν νὰ φᾶν ξανάειδε ἡ Μηλιὰ τὰ μάτια τῆς μάνας της στηριγμένα ἀπάνου της. Τῆς παραξενοφάνηκε καὶ τὴν κύτταξε κι' αὐτὴ κατάματα. Ἡ μάνα της χαμογέλασε πάλι καὶ σηκώνοντας τὸ κεφάλι της ἀπότομα τὴν ρώτησε :

— Θὲς νὰ σὲ παντρέψω Μηλιά ;...

Ἡ Μηλιὰ δὲν τὸ περίμενε. Δὲν τῶχε σκεφτῇ ποτὲ της αὐτὸ τὸ πρᾶμα, τὰ παληκάρια τοῦ χωριοῦ τ' ἀπόφευγε, τὰ φοβότανε, τῆς φαινόντουσαν σὰν τ' ἀγρίμια ποὺ γύριζαν στὰ φαράγγια, σὰν τὰ τραγιὰ ποὺ κυνηγοῦσαν τὶς γίδες της. Ἡ σκέψι της πῆγε στὴ σπηλιά. Κύτταξε τὴ μάνα της σαστισμένη καὶ ντροπαλή.

— Μάνα !...

Ἡ μάνα της δὲν κατάλαβε τίποτα. Τὸ πῆρε γιὰ κοριτσίστικη ντροπή. Τὄξερε καλά... Ἔτσι λαχταιροῦν ἡ κοπέλλες καὶ φλογοκοκκινίζουν ὅταν τοὺς μιλοῦν γι' ἀποκατάστασι... Ἔτσι εἶχε λαχταρίσει κ' ἡ ἴδια ὅταν τῆς πρωτόπαν πὼς θὰ τὴν παντρέψουν... Πὼς περνοῦν τὰ χρόνια !... Ἀναστέναξε κι' ἔτσι κουβέντα τὴν κουβέντα ἔδωσε στὴν Μηλιὰ νὰ νοιώσῃ καλύτερα. Τὴν εἶχε ζητήσει, λέει, ὁ γείτονάς τους, ὁ Φώτης τοῦ Χωραφᾶ. Τ' ἀπομεσήμερο πῆγε ἡ θειά του ἡ Καλαμένια στὸ σπίτι καὶ τῆς ἔκανε λόγο... Καὶ τὸ δέχτηκε βέβαια. Ὁ νέος ἦταν φρόνιμος, δουλευτής, μὲ γιδοπρόβατα ἄμετρα.. Τὶ ἄλλο εἶχε ἡ Μηλιὰ ἀπ' τὴν ὀμορφιά της ;...

— Τὶ λές Μηλιά ;..

— Μάνα !... Μανούλα μου !... ἔσκουξ' ἡ κόρη κ' ἔπεσε σωρὸ κουβάρι κάτω κλαίγοντας.

Ἡ μάνα της τὴν πῆρε στὴν ἀγκαλιά της καὶ πάσχισε νὰ τὴν ἡσυχάσῃ. Σὲ καλό της !... Γιατὶ νὰ κλαίῃ ;... Ἀπ' τὴ χαρά της βέβαια. Δὲν τὴν περίμενε ποτὲ τέτοια τύχη... Ἄς εἶνε δυξασμένο τ' ὄνομά σου Θεούλη μου !..

— Κάμε τὸ σταυρό σου καὶ πλάγιασε Μηλιά ! Πέρασ' ἡ ὥρα πειά. Δὲν ἀκοῦς τὰ τσακάλια ποὺ ρυάζουνται ;...

— Καλὴ νύχτα μανούλα !... Καλὴ νύχτα...

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές)

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΛΥΡΙΚΟ

Εἴταν ἀλήθεια πὼς ἔζοῦσα
κάποια ζωὴ ξεχωριστή,
ζοῦσα ὅπως ἤθελεν ἡ Μοῦσα
κι' ὅπως δὲν ἤθελε ἡ ζωή.

Λοξὰ μὲ κοίταζαν οἱ ἄλλοι
σὰ νὰ μὲ πέρναν γιὰ τρελλό,
κ' εἴταν γιὰ μὲ χαρὰ μεγάλη
μαζί τους πάντα νὰ γελῶ.

Μ' ἀλήθεια ἂν ἔχασα τὸ νοῦ μου
κι' ἂν ἔχω τώρα τρελλαθεῖ—
τὤπαθα, ἄχ, ἄστρο τ' οὐρα-
[νοῦ μου,
ὅταν ἐπρόβαλες ἐσύ !...

Μῆτσος Παπανικολάου